

Til beslutningsforslag nr. B 24. Beretning afgivet af Retsudvalget den 11. september 1990

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om konfiskation af motorkøretøj ved spirituskørsel

[af Inger Stilling Pedersen (KRF) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlig henvendelse fra E. Wium, Frederiksberg.

Udvalget har blandt andet drøftet erfaringerne med hensyn til den svenske ordning vedrørende konfiskation af motorkøretøjer, således som disse nærmere er beskrevet i besvarelsen af spørgsmål nr. 3 (optrykt som bilag til beretningen).

Justitsministeren har over for udvalget givet tilsagn om i næste folketingsår at fremsætte et lovforslag, der ligesom svensk lovgivning åbner mulighed for konfiskation ved grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven. I forbindelse hermed vil justitsministeren overveje, om ordningen kan udstrækkes til også at omfatte deponering af nummerplader.

Herefter indstiller *udvalget* under henvisning til det af justitsministeren givne tilsagn, at beslutningsforslaget ikke fremmes.

P. u. v.

GRETHE FENGER MØLLER
formand

Et af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes besvarelse heraf*Spørgsmål 3:*

Ministeren bedes indhente oplysninger om, hvorledes den svenske ordning praktiseres, og hvilke erfaringer man på den baggrund har gjort.

Svar:

Der henvises til vedlagte notat af 22. marts 1990 om den svenske ordning vedrørende konfiskation af motorkøretøjer.

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Den 22. marts 1990

Notat om den svenske ordning vedrørende konfiskation af motorkøretøjer

I. Den svenske konfiskationsbestemmelse

I Sverige indførtes der med virkning fra den 1. juli 1987 en bestemmelse i den svenske færdselslov (§ 7 i Lag om straf för vissa trafikbrott), hvorefter et motorkøretøj under visse nærmere angivne betingelser kan konfiskeres, når det har været anvendt ved en overtrædelse af trafikbrottslagen.

Lag om straf för vissa trafikbrott omfatter spritkørsel og ulovlig kørsel m.v. Ved ulovlig kørsel forstås kørsel, hvor føreren har ført et motorkøretøj uden at have været berettiget hertil, enten fordi den pågældende ikke har erhvervet kørekort, eller fordi den pågældendes førerret tidligere er blevet inddraget.

Bestemmelsen i § 7 i den svenske trafikbrottslag er affattet således:

»§ 7. Ett fordon som har använts vid brott enligt denna lag får förklaras förverkat, om det är uppenbart att detta behövs för att förebygga fortsatt sådan brottslighet och förverkande inte är oskäligt.«

Det fremgår heraf, at følgende betingelser skal være opfyldt for at kunne konfiskere et motorkøretøj efter trafikbrottslagen:

- det skal være *åbenbart*, at konfiskation er påkrævet for at forebygge yderligere lignende lovovertrædelser, og
- konfiskationen må ikke være urimelig.

Den svenske regel kan kun benyttes i de tilfælde, hvor formålet er at hindre yderligere lignende overtrædelser. Der skal således være grund til at tro, at gerningsmanden vil begå nye færdselslovovertrædelser.

Bestemmelsen giver ikke mulighed for konfiskation af et beløb svarende til motorkøretøjets værdi eller for, at der i stedet for konfiskation træffes andre foranstaltninger vedrørende

køretøjet til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser.

Bestemmelsen, der efter motiverne forudsættes anvendt restriktivt, tager sigte på situationer, hvor føreren udviser åbenbar hensynsløshed først og fremmest gennem gentagne lovovertrædelser.

Af motiverne (prop. 1986/87:81) fremgår endvidere, at de tilfælde, hvor anvendelse af bestemmelsen kan blive aktuel, givetvis må forudsætte, at gerningsmanden ikke har kørekort, eller at dette er inddraget.

Ved bedømmelsen af, om det vil være urimeligt at foretage konfiskation, selv om strafforebyggende grunde taler herfor, bør der bl.a. tages hensyn til gerningsmandens personlige og økonomiske forhold, køretøjets værdi, om gerningsmandens familie anvender køretøjet og har et væsentligt behov herfor.

II. Erfaringerne med reglens virke

Den 6. oktober 1989 iværksatte det svenske Justitiedepartement en undersøgelse af, hvorledes reglen havde virket i praksis. Rigsåklagaren har den 15. januar 1990 over for Justitiedepartementet udtalt sig om konfiskationsreglens virke.

Det fremgår af udtalelsen, at Rigsåklagaren i 1988 iværksatte en undersøgelse af anvendelsen af den nye konfiskationsregel. Undersøgelsen viste, at mindst 405 køretøjer var blevet konfiskeret. I 29 tilfælde var påstanden om konfiskation blevet afvist af domstolene, ofte med den begrundelse, at det ikke var åbenbart, at konfiskation var påkrævet for at forebygge nye lovovertrædelser.

De personer, over for hvilke der blev foretaget konfiskation, havde tidligere været dømt for flere tilfælde af færdselsforseelser. Som regel har sager om spritkørsel krævet færre fortill-

fælde end de sager, der alene vedrører ulovlig kørsel.

Det er over for Justitsministeriet efterfølgende blevet oplyst, at efter et umiddelbart skøn vedrører de fleste tilfælde, hvor konfiskation er sket, ulovlig kørsel. På den anden side kan det være vanskeligt at foretage en skarp afgrænsning mellem tilfældene af ulovlig kørsel og tilfældene af spritkørsel, idet ulovlig kørsel ofte tillige vil være forbundet med spritkørsel.

Der har tilsyneladende ikke foreligget tilfælde, hvor konfiskation er afvist som værende urimelig.

Påstande om, at et familiemedlem har behov for køretøjet, er forekommet i nogle domme. Påstandene synes at have været baseret på et løst grundlag og har ikke indvirket på domstolens beslutning om konfiskation.

Værdierne af køretøjerne har generelt været lave (mellem 500–6.000 sv. kroner).

Rigsåklagaren har i anledning af Justitiedepartementets henvendelse af 6. oktober 1989 indhentet oplysninger fra samtlige anklagemyndigheder i Sverige. Heraf har en klar majoritet udtalt, at lovreglen og dens anvendelse ikke volder nogen nævneværdige problemer.

Om de praktiske erfaringer har flere myndigheder over for Rigsåklagaren anført, at lovgivningen, udtalelser under forarbejderne og domstolspraksis har ført til en alt for restriktiv anvendelse af konfiskationsbestemmelsen. Det fremhæves også, at effekten af konfiskation mange gange mindskes ved, at den, der har fået sit køretøj konfiskeret, anskaffer sig et nyt og billigt køretøj. På den anden side udtaler nogle myndigheder, at der er sket en mærkbar nedgang i antallet af ulovlige kørsler efter konfiskationsreglens ikrafttræden. Der er i den forbindelse henvist til en undersøgelse i perioden januar–juni 1988 foretaget af anklagemyndigheden i Malmø, hvoraf fremgår, at antallet af ulovlige kørsler er faldet mærkbart. Nogen tilsvarende effekt har derimod ikke kunnet konstateres i antallet af spritkørsler.

Flere myndigheder har peget på, at køretøjer, der er solgt på afbetaling, eller som er leaset, volder problemer. Der er fra myndighedsside også rejst spørgsmål om, i hvilken udstrækning forskelligt tilbehør (f.eks. bilradioer, højttalere, dæk m.m.) kan undtages fra konfiskation, f.eks. fordi det gøres gældende, at det tilhører en anden.

Ofte påstår en tiltalt, at selve køretøjet tilhører en anden. Det har ifølge anklagemyndighederne mange gange vist sig vanskeligt at modbevise en sådan påstand, selv om køretøjet fortsat står registreret i den mistænktes navn. Fra nogle sider er det hævdet, at domstolene er tilbøjelige til at acceptere en påstand om, at et køretøj, som påstås konfiskeret, er overdraget til en anden umiddelbart før eller efter kørslen.

Det bemærkes også, at der er tegn på, at det er blevet mere sædvanligt, at bilejere pro forma lader en anden person registrere som ejer, hvilket også medfører store bevisvanskeligheder.

Der peges endvidere på visse omkostningsmæssige problemer i forbindelse med transport, opbevaring, skrotning eller salg af et konfiskeret køretøj. Omkostningerne kan sammenlagt andrage beløb, der væsentligt overstiger køretøjets værdi.

Endelig har nogle peget på en uensartet retsanvendelse ved bedømmelsen af såvel åbenbarheds- som urimelighedskriteriet.

Rigsåklagaren konkluderer på baggrund af udtalelserne fra de forskellige anklagemyndigheder, at konfiskationsbestemmelsen i alt væsentligt er anvendt i overensstemmelse med de intentioner, der lå bag bestemmelsen, og at den i praksis har fået effekt. Endvidere finder Rigsåklagaren, at uens retsanvendelse dels vil kunne udlignes inden for rammerne af den normale retsdannelse, ligesom spørgsmål om biltilbehør m.m. og indsigelser om, at en anden er ejer af køretøjet, må kunne klarlægges gennem kommende domstolspraksis.

Rigsåklagaren finder ikke, at der er behov for ændring af bestemmelsen.